

ВПРОВАДЖЕННЯ НАУКОВИХ РОЗРОБЛЕНЬ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

*Гетьман О. О., к. е. н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Актуальність впровадження наукових досліджень визначається постійно зростаючою необхідністю підвищувати рівень конкурентоспроможності на ринку праці молодих фахівців спеціальності 073 Менеджмент. У даній роботі представлено підсумки впровадження наукових розроблень в навчальний процес, а саме, в комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни «Стратегічне управління». Зазначене інтегрування в навчальний процес наукових досліджень здійснено за фактом виконання держбюджетних науково-дослідних робіт: «Проблеми управління підприємствами на автомобільному транспорті», номер державної реєстрації 0122U200969; «Економіко-математичні методи і моделі в дослідженні стану і розвитку економіки держави», номер державної реєстрації 0118U000783.

На структурно-логічній схемі (рис. 1) представлено основні результати розроблень, що інтегровані в навчальний процес, з зазначенням відповідних тем дисциплін, а також суттєві відмінності від існуючих підходів, а саме:

— у рамках теми «Класифікації організаційних структур підприємств та їх відповідність стратегічним підходам», впроваджена розроблена класифікація конфігурацій організаційних структур, що має класифікаційну ознаку — врахування впливу ключової частини структури, домінуючого координаційного механізму та типу децентралізації [1];

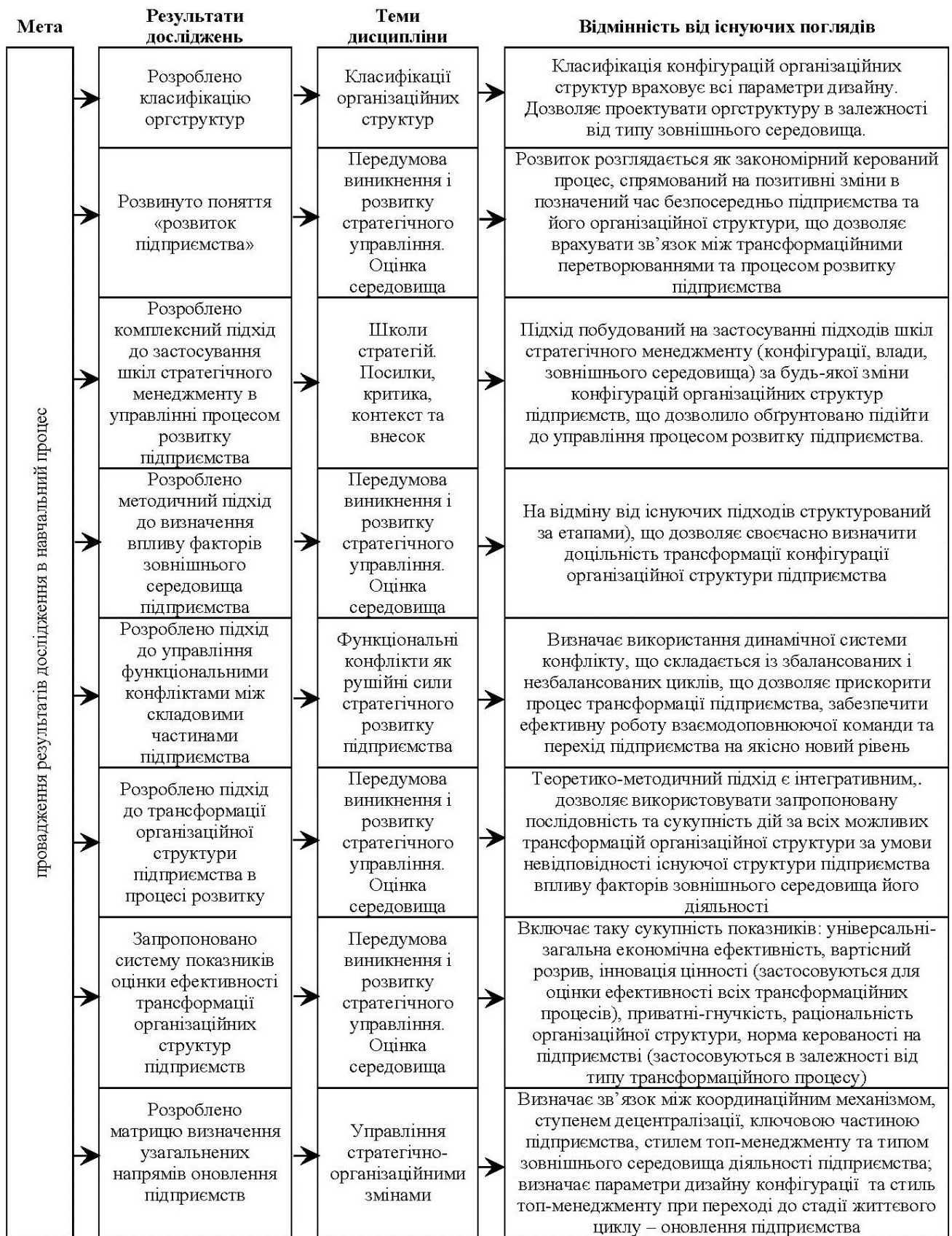

Рисунок 1 — Структурно-логічна схема впровадження наукових розроблень в навчальний процес

зазначене дає можливість враховувати усі параметри дизайну конфігурацій (крім зазначених вище, це - спеціалізація робочих завдань, навчання та індоктринація, система планування та контролю, формалізація праці, принцип групування, розмір організаційних одиниць, інструменти взаємодії);

— у рамках теми «Передумова виникнення і розвитку стратегічного управління. Оцінка середовища» розвинуто поняття «Розвиток підприємства», що розглядається як закономірний, керований процес, спрямований на позитивні зміни в позначений час безпосередньо підприємства та його організаційної структури, що дозволяє врахувати зв'язок між трансформаційними перетвореннями та процесом розвитку підприємства;

— розроблено методичний підхід до визначення впливу факторів зовнішнього середовища підприємства на результати його діяльності на відміну від існуючих, структурований за етапами (визначення впливу факторів методом експертних оцінок, побудова канви впливу факторів як інструменту діагностики, визначення рівня складності та динамічності, ідентифікація типу зовнішнього середовища), дозволяє своєчасно приймати рішення про доцільність зміни конфігурації структури підприємства [2];

— представлено розроблений підхід до трансформації організаційної структури підприємства в процесі розвитку; дозволяє використовувати запропоновану послідовність та сукупність дій за всіх можливих трансформацій організаційної структури [3];

— розроблено систему показників оцінки ефективності трансформації організаційних структур підприємств; система включає таку сукупність показників, що обов'язково змінюються за фактом трансформаційного процесу, а саме: універсальні – загальна економічна ефективність, вартісний розрив, інновація цінності; приватні – гнучкість, раціональність

організаційної структури, норма керованості на підприємстві (застосовуються в залежності від типу трансформаційного процесу) [4].

— у рамках теми «Школи стратегій. Посилки, критика, контекст та внесок» представлено комплексний підхід, заснований на використанні підходів шкіл (конфігурації, зовнішнього середовища та влади) за будь-якої трансформації підприємства. Підходи інших шкіл застосовуються в залежності від типу зовнішнього середовища [4];

— акцентовано увагу на розробленому підході до управління функціональним конфліктом між складовими частинами підприємства при трансформації оргструктури (тема «Функціональні конфлікти як рушійні сили стратегічного розвитку підприємства»); підхід визначає використання динамічної системи конфлікту, що складається із збалансованих і незбалансованих циклів із подальшою трансформацією конфліктної системи в безконфліктну, що дозволяє прискорити процес трансформації підприємства та забезпечити ефективну роботу взаємодоповнюючої команди з метою переходу підприємства на якісно новий рівень [5];

— у темі «Управління стратегічно-організаційними змінами» представлена розроблена матриця визначення узагальнених напрямів оновлення підприємств, де визначено зв'язок між координаційним механізмом, ступенем децентралізації, ключовою частиною підприємства, стилем топ-менеджменту та типом зовнішнього середовища діяльності підприємства; матриця дозволяє визначати параметри дизайну конфігурації оргструктури та стиль топ-менеджменту при переході до нової стадії життєвого циклу – успішне оновлення [1].

Впровадження в навчальний процес результатів наукових досліджень сприятиме набуттю здобувачами вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент" таких компетентностей:

— здатність визначати та описувати характеристики організації;

- здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища;
- здатність визначати перспективи розвитку організації;
- здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Література:

1. Гетьман О. О. Сучасна концепція стратегічного управління. *Управлінська діяльність : досвід, тенденції, перспективи : зб. наук. праць.* Харків : ХНУБА, 2022. С. 4-14.
2. Гетьман О. О., Сергєєва В. В. Сутність методичного підходу щодо визначення рівня впливу факторів зовнішнього середовища на діяльність організації. *Scientific Progressive Methods and Tools : the proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference, Riga, June 16-18, 2022.* Riga, Latvia: Avots, 2022. С. 35-40.
3. Білецький Д. О., Гетьман О. О. Визначення рівня впливу зовнішнього середовища на діяльність підприємства методами інтерполяції та статистичного аналізу. *Тенденції та перспективи розвитку економіки і права XXI століття очима молоді : матеріали VII Міжвузівської студентської наукової конференції (18 травня 2023 р., м. Харків).* Харків, 2023. С. 222-223.
4. Гетьман О.О. Оцінка ефективності процесу зміни конфігурації підприємства. *Економіка транспортного комплексу.* Харків: ХНАДУ. 2023. Вип. 41. С. 18-31.
5. Гетьман О. О. Інноваційний підхід до побудови організації в умовах диференціального зовнішнього середовища. *Інноваційні підходи до розвитку управління : колективна монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, професора Н. Е. Аванесової.* Харків: ФОП Мезіна В.В., 2022. 652 с.